

7. Institucionální péče o seniory

Národní akční plán a stárnutí populace

Problematikou seniorů se na celostátní úrovni zabývá Národní akční plán podporující pozitivní stárnutí pro období let 2013 až 2017, který navazuje na předchozí národní strategie řešení problematiky stárnutí populace a přípravy na stárnutí, zpracovávané jednou za pět let. Od roku 2003 jde už o čtvrtý takový dokument.

Jeho záměrem je komplexní přístup k řešení problematiky stárnutí populace, koordinace a propojování strategií jednotlivých rezortů a vytvoření společných priorit. Rámcem akčního plánu je zajištění dodržování a ochrany lidských práv seniorů.

Cílem aktualizované verze akčního plánu je na vládní úrovni efektivněji řešit problematiku stárnutí populace, projednat reálné možnosti jednotlivých gestorů plnit navrhovaná opatření a aktualizovat opatření. S tím souvisí nutnost personálního a finančního posílení agendy přípravy na stárnutí, zlepšení mediálního obrazu seniorů, podpora rozvoje mezigeneračních vztahů, posílení role rodiny v zajištění péče o seniory, provázanost opatření Národního akčního plánu s koncepčními dokumenty na dalších rezortech a vytvoření prostoru pro prosazování politiky přípravy na stárnutí na regionální úrovni. Důraz na prevenci, odpovědný přístup populace ke svému zdraví a podpora aktivního života seniorů je důležitým předpokladem pro zvládnutí budoucích problémů spojených se stárnutím populace.

Národní akční plán identifikuje následující oblasti / priority:

- Realizace politiky přípravy na stárnutí
- Zajištění a ochrana lidských práv starších osob
- Celoživotní učení
- Zaměstnávání starších pracovníků
- Dobrovolnictví a mezigenerační spolupráce
- Kvalitní prostředí pro život seniorů
- Zdravé stárnutí
- Péče o seniory s omezenou soběstačností.

Akční plán vidí potenciál starších pracovníků (v rámci tohoto dokumentu osoby padesátileté a starší) a seniorů (osoby, které dosáhly věku potřebného k odchodu do důchodu), chápe je jako využitelný zdroj znalostí, zkušeností apod.

Péče o seniory v regionu (krajské dokumenty zaměřené na péči o seniory)

Na regionální úrovni se problematiky seniorů dotýká Program rozvoje Kraje Vysočina schválený pro období 2015 až 2018. Je to zejména v rámci Prioritní oblasti 2: Kvalitní a dostupné veřejné služby, konkrétně v opatřeních 2.4 Služby sociální péče a 2.6 Prorodinná a proseniorská politika. Pro cílovou skupinu seniorů (včetně seniorů s některým typem demence) je třeba vedle dostatečné lůžkové kapacity zajistit i rozvoj terénních a ambulantních služeb (pečovatelská služba, denní stacionáře apod.). Podporovat terénní služby je nutné zejména ve venkovském území s nízkou dopravní obslužností.

U pobytových zařízení sociálních služeb je důležité pokračovat v započatém procesu jejich humanizace a transformace. S tím úzce souvisí modernizace budov a zlepšování materiálně technického vybavení. Mnohá zařízení se v současnosti nacházejí v nevyhovujících prostorách se zastaralým vybavením. S tím souvisí skutečnost, že v současnosti někteří poskytovatelé neplní standardy kvality sociálních služeb a tím dále přispívají ke snižování kvality života seniorů.

Významným faktorem v péči o seniory a osoby se zdravotním postižením je využívání a rozvíjení nových forem pomoci občanům, především využívání dobrovolníků a sousedské výpomoci. U sousedské výpomoci je důležité akcentovat vzájemnou pomoc mezi obyvateli konkrétní obce. V případě seniorů je třeba věnovat

pozornost vhodné formě a dostupnosti informací. U této cílové skupiny není nejvhodnějším nástrojem internet, ale spíše osobní předání informací v konkrétním místě (vznik informačních center).

Vzhledem ke stárnutí populace roste význam aktivit, které zlepšují životní podmínky seniorů, jako je projekt Senior pasů, rozvoj SeniorPointů, kurzů Univerzity třetího věku či komunikace se zástupci seniorů. Součástí této komunikace je i vhodný způsob informování seniorské veřejnosti o činnosti kraje a o záležitostech, které se jí dotýkají. Nejen v této oblasti je důležitá koordinace kroků s obcemi.

V řadě měst a obcí kraje působí kluby seniorů či organizace Svazu důchodců. V roce 2008 se na Vysočině ustavila krajská rada seniorů, která navázala spolupráci s krajskou samosprávou a dojednala s hejtmanem kraje materiální a finanční zabezpečení své činnosti.

